

Subsidieoproep 2021: open innovatie en strategische
transformatie in de sociale economie

Ondersteuning van strategische transformaties en
innovatie in het kader van het relancebeleid.

////////////////////////////////////
////////////////////////////////////

Inhoud

1	Situering.....	3
2	Doelstelling	5
2.1	Strategische transformatie en innovatie met het oog op samenwerking met de reguliere economie.....	5
2.2	Een digitale transformatie:.....	6
2.3	Een lokaal verankerde economie:.....	7
2.4	Een duurzame economie:.....	7
3	Wie kan een aanvraag indienen?	8
4	Welke acties?.....	10
5	Financiering	14
5.1	Subsidieerbare periode.....	14
5.2	Steunintensiteit	14
5.3	Begroting	15
5.4	Welke kosten kan u inbrengen?.....	16
5.5	Welke kosten kan u niet inbrengen?.....	17
5.6	Cofinanciering	18
5.7	Staatssteun	19
5.8	Dubbele subsidiëring.....	19
5.9	Rapportering en bewijslast.....	20
6	Beoordelingscriteria voor de oproep	24
6.1	Ontvankelijkheidsvoorwaarden	24
6.2	Inhoudelijke criteria.....	24
7	Aanvraagprocedure en timing van de oproep	29
8	Publicitaire verplichtingen	29
9	Contact	30
10	Bijlagen	31
10.1	Bijlage 1 sjabloon DNSH	31

1 Situering

De Vlaamse Regering maakt 4,3 miljard euro vrij voor haar relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'¹. Dat plan moet de Vlaamse welvaart en het welzijn van de Vlamingen versterken na de coronacrisis. We bereiken dit door nu een versnelling hoger te schakelen naar een meer duurzame economie en door nu te investeren in innovatie en strategische transformaties binnen onze ondernemingen. De Vlaamse overheid zal bedrijven stimuleren om te investeren. Met de juiste investeringen kunnen we de productiviteit en competitiviteit van onze economie de komende jaren omhoog doen schieten.

Het relanceplan Vlaamse Veerkracht verwijst daarom naar het opstellen van een VESOC akkoord "Alle hens aan dek",² waarbinnen de Vlaamse overheid samen met de Vlaamse sociale partners de ambities operationaliseren om economisch sterker uit de coronacrisis te komen. Dit VESOC akkoord "Alle hens aan dek" werd op 14 december 2020 afgesloten tussen de Vlaamse Regering en de Vlaamse sociale partners en omvat verschillende acties om de relance op de Vlaamse arbeidsmarkt te versterken. Met het plan 'Alle hens aan dek' wordt 190 miljoen euro extra uitgetrokken voor een krachtige, duurzame relance en transformatie van de Vlaamse arbeidsmarkt. Dit ambitieuze akkoord focust op drie prioriteiten:

- een opleiding- en loopbaanoffensief;
- een inclusieve en mensgerichte digitalisering;
- een strategie gericht op een duurzame tewerkstelling voor iedereen.

Ook de sector van de sociale economie wordt door dit akkoord gevat. De sociale economie kan mee een antwoord bieden op de huidige arbeidsmarktuitdagingen. Doelgroepmedewerkers worden door sociale economie ondernemingen via volwaardig en duurzaam werk geïntegreerd in de samenleving en realiseren zo stapsgewijs mee de inclusieve arbeidsmarkt. Daartoe moeten sociale economie ondernemingen, in goede samenwerking met de reguliere economie, hun opdracht ten volle kunnen waarmaken. Ze dienen de activiteiten die ze voorzien daarbij steeds zowel aan de mogelijkheden van de doelgroepmedewerkers af te stemmen als aan de markttendensen.

Daarom bieden we via deze open innovatie-oproep strategische investerings- en innovatiesteun aan sociale economie ondernemingen die, met het oog op een sterker samenwerkingsverband met reguliere ondernemingen, inzetten op digitalisering, strategische insourcing, lokale productie, vergroening

¹ <https://www.vlaanderen.be/publicaties/relanceplan-vlaamse-regering-vlaamse-veerkracht>

² <https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/AHAD%20informeel%20VESOC%2014-12-2020%20definitief.pdf>

(klimaatopwarming, circulaire economie) ... als antwoord op de coronacrisis. Het kan hierbij gaan over de transitie naar nieuwe businessmodellen (inkopen advies), de implementatie van hertekende productieprocessen (projectkosten), versterkte samenwerkingsverbanden, wisselwerking en samenwerkingsinvesteringen met de reguliere economie...

2 Doelstelling

2.1 Strategische transformatie en innovatie met het oog op samenwerking met de reguliere economie.

We verhogen de wendbaarheid, veerkracht, productiviteit, ondernemerschapscultuur en toekomstgerichtheid van deze sociale ondernemingen door in te zetten op strategische transformaties en innovatie met het oog op samenwerking met de reguliere economie.

Concreet ondersteunen we ondernemers bij:

Het conceptualiseren, ontwikkelen en uitrollen van strategische bedrijfstransformaties met het oog op samenwerking met de reguliere economie naar aanleiding van de nieuwe economische realiteit ten gevolge van de coronacrisis. De doelstelling van deze bedrijfstransformaties is om onaangesproken markten aan te spreken en bedrijfsstructuren en processen te optimaliseren om toekomstgericht te ondernemen, samen te werk met de reguliere economie, en optimaal en flexibel te kunnen reageren op marktrends. Deze activiteiten kunnen betrekking hebben op zowel de dienstverlening, de producten, de businessmodellen als de samenwerkingsmodellen met de reguliere economie.

De Vlaamse economie is sowieso constant in beweging, en vraagt continu aan ondernemers om te innoveren, en de bedrijfsvoering te optimaliseren en te vernieuwen. Nieuwe technologieën en trends betekenen nieuwe mogelijkheden voor producten, diensten en samenwerking met de reguliere economie, én betekenen vernieuwingen en aanpassingen op de werkvloer; procesmatige of organisatorische verschuivingen. Deze veranderingen bieden een specifieke uitdaging voor sociale economie ondernemingen en de tewerkstelling van kansengroepen. Zij zijn als werkgevers lokaal verankerd door de specifieke doelgroep van werknemers. Vele bedrijfsactiviteiten zijn hierop geënt, vb. groenzorg, kringloopactiviteiten, horeca,... Deze ondernemingen zijn vaak in diverse sectoren tegelijk actief, waardoor schokken in de ene sector opgevangen kunnen worden door andere bedrijfsactiviteiten. Deze verankering maakt hen uniek, maar ook bijzonder kwetsbaar, mede door de economische afhankelijkheid van andere actoren als leverancier of onderaannemer van specifieke diensten en opdrachten. Om blijvend duurzame collectieve tewerkstelling voor deze werknemers te kunnen garanderen, dienen deze bedrijven hun activiteiten en ondernemingsmodel wendbaar en toekomstbestendig te houden.

Ondernemers binnen de sector moeten niet langer haalbare activiteiten afstoten en heroriënteren, steeds rekening houdend met de mogelijkheden van de doelgroep. Reeds in 2018 werden door het departement Werk en Sociale economie meerdere trendrapporten opgesteld om sociale economie-ondernemers te leiden in deze omwentelingen. De coronacrisis versnelt deze trends en legt nieuwe tendensen in de markt bloot. We zien bijvoorbeeld de voorkeur van klanten opnieuw verschuiven naar een lokale economie, maar met tegelijk online verkoopkanalen. E-commerce is veel belangrijker geworden over verschillende bevolkingslagen heen. Tegelijkertijd stellen we vast dat er een groeiende bereidheid is om lokaal te kopen, waarbij duurzaamheid een belangrijke beslissingsfactor is voor de klant. Ook is er een groeiende aandacht voor een meer circulaire economie, waarbij grondstoffen herbruikt worden en er veelal gesteund wordt op een lokale processtroom (bv. hersteleconomie). Deze transitie bieden mogelijkheden voor de sociale economie om vanuit hun verankering, flexibiliteit, expertise en bedrijfsmodel actief een rol te spelen als lokale partner, als innovator (vb. co-bots) of lokale dienstverlener.

Deze oproep wil de indieners aansporen om projectideeën uit te werken die bijdragen tot een toekomstbestendige sociale economie door het aanbod te diversifiëren en nieuwe bedrijfsactiviteiten te ontwikkelen via strategische transformaties met het oog op samenwerking met de reguliere economie.

Ondernemers focussen zich daarbij op opportuniteiten die ze zelf erkennen in hun onderneming. De positief scorende strategische transformaties ontvangen ondersteuning in de onkosten verbonden aan deze inspanningen, zowel naar investeringen, interne loonkost als naar externe kosten.

Voorbeelden van mogelijke innovatiedomeinen zijn te vinden in groeisectoren en binnen de domeinen van de trendstudies sociale economie³. De ondernemers worden gevraagd daarnaast om bijzondere aandacht te hebben voor de grote transformaties die de Vlaamse regering stimuleert in de Vlaamse economie, zijnde:

2.2 Een digitale transformatie:

We sporen sociale economie ondernemingen aan om nieuwe digitale toepassingen te integreren. De digitalisering schept enorme kansen voor meer welvaart en welzijn voor iedereen. Tegelijk vergroot ze bestaande uitdagingen en creëert ze nieuwe uitdagingen voor de ondernemers. De startpositie van Vlaanderen is niet slecht. Dankzij een sterk economisch weefsel, innovatieve bedrijven, goed geschoolde en gemotiveerde arbeidskrachten, performante sociale voorzieningen enzovoorts heeft Vlaanderen een sterke uitgangspositie.

³ <https://www.socialeconomie.be/nieuws/trendrapporten-sociale-economie>

De opgave om het volle potentieel te realiseren, is gigantisch en via het relanceplan Vlaamse Veerkracht zet de Vlaamse regering sterk in op dit thema. De sense of urgency rond digitalisering is nog niet bij alle (sociale economie) bedrijven aanwezig in Vlaanderen maar (sociale economie) bedrijven die voor digitale transformatie gaan, zien hun inkomsten en winst sterker stijgen. Ook de productiviteit en de innovatiegraad liggen hoger voor deze bedrijven. Bedrijven die hier niet op inzetten riskeren achterop te geraken, met een grotere kloof tot gevolg. Ook de sociale economie sector wordt uitgedaagd hierop in te zetten. Door bij zulke trajecten rekening te houden met de (profielen van de) werknemers in de onderneming (arbeidsorganisatie, opleiding, betrokkenheid, aandacht voor kwetsbaardere werknemers, instroom-, doorstroom- en rekruteringsnoden, retentiebeleid, ...) vergroot de slaagkans van zulke strategische transformaties en wordt een digitale transformatie op maat van de doelgroepmedewerkers gerealiseerd.

2.3 Een lokaal verankerde economie:

De sociale economie is vaak een sterk lokaal verankerde sector. Ze is een sterke partner in verschillende waardenketens en neemt als betrouwbare toeleverancier een belangrijke rol op in onze hele Vlaamse economie. Daar waar deze rol in het verleden vaak onder druk kwam te staan door de globaliserende economie, toont de coronacrisis de zwakheden van deze aanpak. Verschillende ondernemingen dienden hun productie tijdelijk terug te schroeven of volledig stop te zetten vanwege een gebrek aan grondstoffen of halffabricaten. Om klantgerichter en duurzamer te kunnen produceren willen bedrijven hun productie, die voorheen werd verschoven naar lageloonlanden, opnieuw naar eigen bodem halen (reshoring). Sociale economie ondernemingen kunnen daarvan profiteren door zich te specialiseren in producten of activiteiten die een nauw contact met de eindklant in Vlaanderen vereisen of die steunen op maatwerk in of aan het einde van het productieproces. **Een significante opportuniteit voor de sociale economie ligt in hechte samenwerkingsverbanden tussen lokaal verankerde sociale economie bedrijven, reguliere bedrijven en andere leveranciers, producenten en consumenten.** Het resultaat van die gebundelde krachten? Efficiëntie en een sterkere marktpositie voor alle samenwerkende ondernemingen. Bovendien verkleint de kloof tussen maatwerkbedrijven en reguliere bedrijven.

2.4 Een duurzame economie:

De transitie naar een meer circulaire economie in Vlaanderen is ook een kans voor de sociale economie ondernemingen. De opportuniteiten voor inschakeling in de circulaire economie werden onderzocht in de trendstudie van 2018. Veel

circulaire economie-activiteiten lenen zich goed voor doelgroepwerknemers; denk daarbij bijvoorbeeld aan het inzamelen, sorteren, onderhouden, repareren en mogelijks ook de refurbishment van apparaten. Maar sociale economie ondernemingen kunnen niet enkel een rol spelen in deze ambachtelijke, manuele en repetitieve arbeidsprocessen die een schakel vormen in het logistieke proces van het sluiten van kringlopen. Er liggen zeker opportuniteiten in de deel- en diensteneconomie voor sociale tewerkstelling evenals in de hernieuwbare energiesector, zoals het uitvoeren van energiescans en het isoleren van woningen, onderhouden en schoonmaken van installaties en ten slotte de recyclage van zonnepanelen. Sociale economie ondernemingen worden uitgenodigd om te innoveren, samen te werken met partners en er voor te zorgen dat ze een plaats verwerven in de circulaire economie van de toekomst.

3 Wie kan een aanvraag indienen?

Het ondersteuningsdecreet van 17 februari 2012⁴ voorziet in de mogelijkheid tot steun voor het bevorderen van de sociale economie en het maatschappelijk verantwoord ondernemen ten behoeve van welbepaalde begunstigden. Deze oproep kadert binnen hoofdstuk 7 'innovatiesteun' van dit decreet. Deze oproep is een éénmalige additionele oproep en vervangt geen structurele overheidsuitgaven.

Het Besluit van de Vlaamse regering tot vaststelling van de regels voor de toekenning van strategische investerings- en innovatiesteun aan maatwerkbedrijven, maatwerkafdelingen en lokale diensteneconomie-ondernemingen ingevolge COVID-19 bepaalt de doelgroep van deze oproep.

Binnen deze oproep kan een subsidie verleend worden aan:

- Maatwerkbedrijven;
- Maatwerkafdelingen;
- Lokale diensteneconomie-ondernemingen;
- Samenwerkingsverbanden tussen bovenstaande ondernemingen onderling en met reguliere bedrijven en/of derden (zoals bijvoorbeeld wetenschappelijke instellingen, ...).

Samenwerkingsverbanden en de samenwerkingsovereenkomst:

Indien de keuze wordt gemaakt om binnen deze oproep in te dienen als een samenwerkingsverband gelden de volgende regels:

De promotor en de partners ondertekenen een samenwerkingsovereenkomst waarin de inhoudelijke en financiële afspraken inzake de uitvoering van het

⁴ <https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1021377&datum=&geannoteerd=false&print=false>

project worden vastgelegd. De samenwerkingsovereenkomst bekrachtigt de onderlinge rollen en verantwoordelijkheden tussen de partners.

De ondertekende samenwerkingsovereenkomst omvat minimaal volgende elementen:

- a) Identificatie van elke partner: naam organisatie, rechtsvorm, KBO-nummer, verantwoordelijke ondertekenaar namens de organisatie, functie ondertekenaar, telefoon, mail;
- b) Datum van de overeenkomst;
- c) Handtekening van elke verantwoordelijke ondertekenaar;
- d) Algemene modaliteiten van het partnerschap: duur van de samenwerking, voorziene begin- en einddatum van het partnerschap, algemene beschrijving van het project;
- e) Inhoudelijke afspraken: toegewezen acties per partner in het project.
- f) Organisatie van het partnerschap: rol van elke partner in het partnerschap, onderlinge verbintenis tot goede samenwerking, afspraken inzake geschillen, aansprakelijkheid en uitsluiting, afspraken inzake rapportering, afspraken inzake het afsluiten van de ondersteuning en het project;
- g) Financiële afspraken: verdeling van de middelen vanuit de promotor, onderlinge verbintenis tot goed beheer en inzet van de ontvangen middelen;
- h) Afspraken inzake controle en opvolging;
- i) Afspraken inzake communicatie en publiciteit.

Het departement Werk en Sociale economie stelt hiervoor geen sjabloon ter beschikking. De samenwerkingsovereenkomst is een inherent deel van de projectaanvraag en dient tijdig en volledig toegevoegd te worden aan de projectaanvraag via de Platos applicatie voor de uiterste indieningsdatum.

Ondernemingen in moeilijkheden

Deze subsidie mag enkel worden verleend aan ondernemingen die op 31 december 2019 niet in moeilijkheden verkeerden, conform de Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard. De ondernemingen die een subsidie aanvragen vullen hiertoe een verklaring op eer in via de PLATOS applicatie.

4 Welke acties?

De subsidie heeft als doelstelling om sociale economie ondernemingen te ondersteunen naar een verdere professionalisering van hun onderneming en bedrijfsactiviteiten. Het project heeft de finaliteit om wezenlijk bij te dragen aan een meer toekomstbestendige veerkrachtige wendbare onderneming. Dit kan via het:

- **Het conceptualiseren, ontwikkelen en uitrollen van strategische bedrijfstransformaties met het oog op samenwerking met de reguliere economie naar aanleiding van de nieuwe economische realiteit ten gevolge van de coronacrisis. De doelstelling van deze bedrijfstransformaties is om onaangesproken markten aan te spreken en bedrijfsstructuren en processen te optimaliseren om toekomstgericht te ondernemen, samen te werk met de reguliere economie, en optimaal en flexibel te kunnen reageren op markttendensen. Deze activiteiten kunnen betrekking hebben op zowel de dienstverlening, de producten, de businessmodellen als de samenwerkingsmodellen, ook met de reguliere economie.**

Alle relevante acties verbonden met de uitwerking van bovenstaande doelstelling kunnen worden opgenomen in het projectvoorstel. Deze niet-limitatieve lijst suggereert het soort investeringen, advies en/of begeleiding dat mogelijk is:

- Investeringskosten voor investeringen verbonden aan de strategische transformatie.
- Advies met betrekking tot het verloop van het strategische transformatieproces;
- Advies met betrekking van de juiste methodieken;
- Advies en begeleiding met betrekking tot de interne en de externe projectcommunicatie;
- Boekhoudkundig en financieel advies;
- Juridisch advies;
- Personeelskost verbonden aan de uitwerking, opvolging, intern stakeholdersmanagement en uitvoering van het proces; van conceptualisatie tot het einde van de uitrol;
- Personeelskost verbonden aan de inbreng van strategische kennis voor het project;
- Personeelskost verbonden aan input, deelname workshops, ideeëngeneratie tijdens het proces.

De voorziene projecten voldoen daarbij eveneens aan volgende vereisten:

- **Impact op tewerkstelling, competenties en duurzame loopbanen**

Deze projectvoorstellen dienen sociale impact te beogen en de ondernemer dient via zijn **projectvoorstel** te mikken op de creatie en behoud van tewerkstelling, versterking van competenties ter bevordering van duurzame loopbanen en doorstroom, waar mogelijk binnen de sociale economie én naar het normaal economisch circuit. De plannen dienen dan ook voldoende garanties te omvatten dat er aandacht gaat naar de arbeidsmarktpositie van mensen uit de kansengroepen, personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, emancipatie, integratie, competenties en duurzame loopbanen.

- **Ernstige afbreuk-principe (DNSH)**

Met het 'do no significant harm'- principe bepaalde de Europese Commissie dat alle activiteiten die gefinancierd worden door de EU - zoals het Europese Herstelfond (Recovery and Resilience Facility (RRF)) waaronder deze oproep valt - geen significante schade mogen berokkenen aan de (Europese) milieudoelstellingen.

De Europese Commissie heeft daarbij aangegeven dat 'do no significant harm' een ex-ante-oefening is, waarbij bij voorbaat bij het uitschrijven van een project een analyse moet gebeuren en er een garantie moet zijn dat er geen schade zal berokkend worden.

Om financiering te kunnen krijgen, dient uw project dus het beginsel "geen ernstige afbreuk doen aan" (ofwel "do no significant harm" (DNSH)) in acht te nemen. De subsidie mag enkel aangewend worden op een wijze die geen ernstige afbreuk doet aan de volgende zes milieudoelstellingen:

1) de mitigatie van de klimaatverandering;

Een activiteit wordt geacht ernstig afbreuk te doen aan de mitigatie van klimaatverandering (klimaatmitigatie) indien die activiteit leidt tot aanzienlijke broeikasgasemissies.

2) de adaptatie aan de klimaatverandering;

Een activiteit wordt geacht ernstig afbreuk te doen aan de adaptatie aan klimaatverandering (klimaatadaptatie) indien die activiteit leidt tot een toegenomen ongunstig effect van het huidige klimaat en het verwachte toekomstige klimaat op de activiteit zelf of op de mens, de natuur of activa.

3) het water en marine leven (inclusief grondwater);

Een activiteit wordt geacht ernstig afbreuk te doen aan het duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen indien die activiteit schadelijk is voor de goede toestand of het goed ecologisch potentieel van waterlichamen, met inbegrip van oppervlaktewater en grondwater, of voor de goede milieutoestand van mariene wateren.

4) de circulaire economie;

Een activiteit wordt geacht ernstig afbreuk te doen aan de circulaire economie, met inbegrip van preventie en recycling van afval, indien die activiteit leidt tot aanzienlijke inefficiënties bij het gebruik van materialen of bij het directe of indirecte gebruik van natuurlijke hulpbronnen, of leidt tot een aanzienlijke toename van de productie, verbranding of verwijdering van afval, of indien de verwijdering van afval op lange termijn kan leiden tot aanzienlijke en langdurige schade aan het milieu.

5) preventie en controle van vervuiling;

Een activiteit wordt geacht ernstig afbreuk te doen aan de preventie en bestrijding van verontreiniging indien die activiteit leidt tot een aanzienlijke toename van emissies van verontreinigende stoffen in lucht, water of bodem.

6) biodiversiteit en ecosystemen.

Een activiteit wordt geacht ernstig afbreuk te doen aan de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen indien die activiteit in aanzienlijke mate schadelijk is voor de goede staat en de veerkracht van ecosystemen, of schadelijk is voor de staat van instandhouding van habitats en soorten, met inbegrip van die welke van Uniebelang zijn.

Bij uw projectaanvraag dient u een DNSH-analyse toe te voegen die waar nodig met bewijsstukken wordt gestaafd. Voor het uitvoeren van de DNSH-analyse dient de aanvrager gebruik (te) maken van het sjabloon dat ter beschikking wordt gesteld in bijlage 1. Richtlijnen over hoe deze analyse dient te gebeuren vindt u in het sjabloon.

Volgende activiteiten mogen in geen enkel geval onderdeel uitmaken van het project*:

- Activiteiten gelinkt aan fossiele brandstoffen;
- (Industriële) Activiteiten die vallen onder de 'Emission Trading Scheme' van de Europese Unie met voorziene emissies die hoger liggen dan de 10% meest efficiënte alternatieven (met uitzondering van energie en

verwarming op basis van natuurlijk gas – zie Annex III van de DNSH richtlijnen);

- Investerings in faciliteiten voor afvalverwerking in stortplaatsen, mechanische biologische behandeling en verbrandingsovens (met uitzondering van niet- recycleerbaar gevaarlijk afval en het energie-efficiënter maken van bestaande installaties);
- Activiteiten waarbij afvalverwijdering op lange termijn milieuschade kan veroorzaken (zoals nucleair afval).

Projecten en partnerschappen die ondersteuning aanvragen binnen deze oproep zullen een DNSH-analyse toevoegen die aantoont dat de activiteiten binnen de uitvoering van het project voldoen aan bovenstaand principe.

In dit kader zal het Departement Werk en sociale economie er bij de selectie van de projecten op toezien dat een DNSH-analyse werd uitgevoerd voor elke milieudoelstelling en dat enkel projecten die aan alle zes criteria voldoen goedgekeurd worden. Het departement Werk en sociale economie heeft het recht om bijkomende vragen te stellen i.k.v. de DNSH-analyse en kan verzoeken om bijkomende stavingstukken. Het project moet voldoen aan alle wettelijke verplichtingen in het kader van het DNSH-principe.

5 Financiering

5.1 Subsidieerbare periode

De subsidieerbare periode bedraagt **maximum 24 maanden** en loopt vanaf de definitieve goedkeuring van het projectvoorstel. Enkel de kosten die betrekking hebben op de uitvoering van het project en binnen de subsidieperiode gemaakt zijn, kunnen in aanmerking komen voor subsidiëring.

5.2 Steunintensiteit

De subsidie bedraagt **80% van de aanvaarde projectkosten** op basis van de voorgelegde begroting met een **maximumsteun van 200.000 euro per project**. Organisaties dienen zelf minimaal 20% cofinanciering te realiseren voor het project in de projectaanvraag.

Elke onderneming kan 1 subsidieaanvraag indienen, al dan niet in een samenwerkingsverband. Een subsidieaanvraag kan meerdere deelprojecten omvatten. Indien een deelproject niet voldoet aan de criteria, worden de daaraan verbonden kosten niet in aanmerking genomen voor de subsidie.

Het budget van deze oproep wordt verdeeld over alle ontvankelijke én positief beoordeelde projecten na de evaluatie door de beoordelingscommissie. Het aandeel uit dit oproepbudget dat een onderneming met een positief project zal ontvangen, houdt ook rekening met de effectieve schaalgrootte van de onderneming (via de vierkantswortel van het totaal toegekend contingent in Q2 2021).

Het globale oproepbudget (10 miljoen euro) wordt opgesplitst in een budget van 9 miljoen euro en een budget van 1 miljoen euro.

Een budget van 9 miljoen euro zal verdeeld worden over alle ontvankelijke en positief beoordeelde projecten die een innovatieve en strategische transformatie realiseren. De verdeling van de middelen over de positieve projecten gebeurt niet evenredig. De verdeling toont proportionaliteit naar de tewerkstelling van doelgroepmedewerkers die een onderneming realiseert. De effectieve schaalgrootte bepaalt het relatieve aandeel in het budget van 9 miljoen euro als subsidie ten opzichte van het geheel van alle goedgekeurde projecten.

Een budget van 1 miljoen euro zal verdeeld worden over alle positieve projecten die een innovatieve en strategische transformatie realiseren binnen het domein; digitalisering of, lokaal verankerde economie of, duurzame circulaire economie. De verdeling van de middelen over de positieve projecten gebeurt niet evenredig. De verdeling toont proportionaliteit naar de tewerkstelling van doelgroepmedewerkers die een onderneming realiseert. De effectieve schaalgrootte van de onderneming bepaalt het relatieve aandeel in het budget van 1 miljoen euro als subsidie binnen het geheel van alle goedgekeurde projecten die een project realiseren binnen het domein; digitalisering of, lokaal verankerde economie of, duurzame circulaire economie. Een project kan maar één bonus ontvangen, ook als het project bijdraagt aan meerdere domeinen.

Dit betekent dat ondernemingen de maximaal toe te kennen subsidie niet vooraf kennen bij indiening van hun projectvoorstel, omdat dit afhankelijk is van het totaal aantal ontvankelijke én positief beoordeelde projecten in globa en het totaal aantal positief beoordeelde projecten binnen de domeinen digitalisering of lokaal verankerde economie of duurzame circulaire economie in het bijzonder. Ondernemingen worden gevraagd om een raming van de projectkosten / projectbegroting in te dienen die de meest ruime realisatie van hun projectvoorstel omvat.

Voorschotten:

De subsidie wordt uitbetaald in drie schijven:

- 50% van de subsidie wordt uitbetaald als voorschot bij de goedkeuring van uw subsidieaanvraag;
- 20% van de subsidie wordt uitbetaald als tweede voorschot 12 maanden na de goedkeuring van uw subsidieaanvraag;
- 30% van de subsidie wordt uitbetaald als saldo na het ontvangen van de bewijsstukken en de afrekening en verantwoording van uw project zowel op financieel als inhoudelijk vlak.

5.3 Begroting

De begroting is een raming van de kosten en ontvangsten met betrekking tot het project. U dient een **gedetailleerd overzicht** op te maken waarbij elke kost en ontvangst afzonderlijk wordt opgenomen en u maakt een onderscheid

tussen loonkosten, investeringskosten en externe werkingskosten. Kostenposten die onvoldoende gedetailleerd zijn, of waarvan de link met het project onvoldoende duidelijk is, kunnen omwille van onduidelijkheid geschrapt worden. Indien uw project deelprojecten omvat dient u te begroten per deelproject.

5.4 Welke kosten kan u inbrengen?

Enkel de kosten die betrekking hebben op de uitvoering van het project en binnen de subsidieperiode gemaakt zijn, kunnen in aanmerking komen voor subsidiëring. De kosten moeten kunnen worden toegewezen op naam van de indiener van het project en worden na afloop van het project dan ook ingediend door deze indiener.

De subsidiabele kosten worden opgesplitst in volgende rubrieken:

- **Investeringskosten**

Met 'investeringskosten' wordt bedoeld op de kosten voor de aankoop of de vernieuwing van productieprocessen en -middelen rechtstreeks aan het project verbonden. Het moet gaan om een éénmalige investering die betrekking heeft op het project.

- **Werkingskosten**

Dit zijn alle rechtstreeks aan het project verbonden uitgaven, met name uitgaven voor consulting, ereloonnota's, facturen of vrijwilligersvergoedingen **voor dienstverlening**.

Er wordt een maximum uurtarief gehanteerd van 150 EUR/uur voor werkingskosten.

- **Loonkosten**

Onder loonkosten wordt verstaan:

De loonkost van eigen personeel voor de rechtstreekse betrokkenheid aan het uitwerken, opvolgen en uitrollen van het proces.

Loonkosten voor de directe begeleiding van maatwerkers kan niet in aanmerking komen. Loonkosten voor gelijkaardige begeleiding aan werknemers buiten contingent kan evenzeer niet in aanmerking komen.

Indien loonkosten met andere subsidies worden gefinancierd, zullen deze subsidies in mindering worden gebracht van de toegekende subsidie binnen deze oproep.

5.5 Welke kosten kan u niet inbrengen?

Eerst en vooral kunnen kosten die geen rechtstreeks verband houden met het project niet ingebracht worden. Daarnaast geldt dat binnen een samenwerkingsverband (interne) facturatie tussen partners niet in aanmerking kan komen voor subsidie. Alle partners kunnen enkel kosten inbrengen in het dossier. Daarenboven zijn volgende kosten expliciet uitgesloten:

- **Niet-subsidiabele investeringskosten:**
 - De investering mag niet dienen om de bestaande of structurele werking van de onderneming te ondersteunen (zoals bijvoorbeeld de aankoop van grondstoffen voor productie, ect.). Het moet gaan om een éénmalige investering die betrekking heeft op het project.
 - Kosten met betrekking tot onroerende goederen komen niet in aanmerking. Een uitzondering hierop vormen de roerende goederen die onroerend worden door bestemming, voor zover ze passen binnen de bovenstaande doelstellingen.

- **Niet-subsidiabele werkingskosten:**
 - Kosten met betrekking tot onroerende goederen (huisvesting, water/gas/elektriciteit, etc.);
 - Alle financieringskosten zoals intresten, financiële sancties;
 - Directe belastingen, vennootschapsbelasting en taksen, boetes, proceskosten;
 - Alle indirecte werkingskosten (overhead);
 - Kosten voor eten en drinken (kosten voor catering tijdens overlegmomenten, op teambuilding- en opleidingsevents en vakbeurzen kunnen wel aanvaard worden, maar geen individuele etentjes);
 - Buitenlandse reis- en verblijfkosten waarvan de link met en de meerwaarde voor het project niet aangetoond is. Voor verblijfkosten gelden als maximum de forfaitaire bedragen zoals gebruikt door de Vlaamse Overheid, zie Omzendbrief van 22 december 2009 betreffende de vergoedingen van buitenlandse dienstreizen

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/Personeel/Buitenlandse_dienstreizen_vergoedingen.xls?timestamp=1531214823;

- Binnenlandse verblijfskosten (kosten voor inschrijving events en verplaatsingskosten zijn wel toegelaten mits de link en de meerwaarde voor het project wordt aangetoond);
 - Wettelijke verplichtingen;
 - Verzekeringen;
 - Vennootschapsbijdrage;
 - Kosten met betrekking tot de voorbereiding van de infrastructuur of andere niet-administratieve kosten (elektriciteitswerken, graafwerken, e.d.).
- **Niet-subsidiabele loonkosten:**
 - Loonkosten die reeds gesubsidieerd worden (Indien loonkosten met andere subsidies worden gefinancierd, zullen deze subsidies in mindering worden gebracht van de toegekende subsidie binnen deze oproep);
 - Vakbondspremie;
 - Reserves of provisies, bijvoorbeeld voor vakantiegeld en eindejaarspremie;
 - Zitpenningen;
 - Woon-werkverkeer met bedrijfswagen;
 - Ontslagvergoedingen.

5.6 Cofinanciering

Cofinanciering uit eigen of andere (publieke of private) middelen is verplicht. Organisaties dienen zelf **minimaal 20% cofinanciering** aan te tonen in de projectaanvraag.

Als cofinanciering kunnen eigen werkingsmiddelen of andere (private en publieke) middelen die betrekking hebben op het project worden ingebracht voor zover deze vallen onder subsidiabele kosten.

Publieke middelen kunnen slechts ingebracht worden indien de regelgeving zulks niet uitsluit en indien het verenigbaar is met de doelstelling van de middelen. **Het spreekt voor zich dat ook de uitgesloten kostenposten zoals hierboven opgesomd niet als cofinanciering kunnen worden ingebracht.** Er mag geen dubbele subsidiëring van dezelfde kostenposten zijn.

5.7 Staatssteun

Deze oproep sluit aan bij de mededeling van de Commissie van 19 maart 2020 (C(2020) 1863) betreffende de Tijdelijke Kaderregeling inzake staatssteun ter ondersteuning van de economie vanwege de huidige Covid-19-uitbraak, zoals gewijzigd op 3 april 2020 (C(2020) 2215), 8 mei 2020 (C(2020) 3156), 29 juni 2020 (C(2020) 4509), 13 oktober 2020 (C(2020)7127) en 28 januari 2021 (C(2021)564), en alle latere wijzigingen ervan.

De steunaanvragers dienen in lijn met deze mededeling via PLATOS een overzicht te voorzien van de verkregen steun sinds 19 maart 2020 waaruit blijkt dat inclusief de gevraagde steun op basis van deze oproep, het maximum van 1.800.000 euro, vermeld in hoofdstuk 3.1 van de tijdelijke kaderregeling, nog niet overschreden is.

De subsidie kan enkel worden verleend aan ondernemingen die op 31 december 2019 niet in moeilijkheden verkeerden, conform de Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard.

5.8 Dubbele subsidiëring

Dubbele subsidiëring is niet toegestaan. De kosten die als subsidiabele kosten worden ingebracht binnen deze oproep, mogen niet gecompenseerd worden met andere ondersteuningsmaatregelen vanuit de overheid, zoals structurele of projectsubsidies van andere beleidsdomeinen, en in het bijzonder:

- Adviespremie sociale economie;
- Startsteun of adviestussenkomsten vanuit andere beleidsdomeinen op federaal of Vlaams niveau, waaronder de KMO-portefeuille, VLIF-steun voor land- en tuinbouw, etc.;
- Europese projectfinanciering;
- Financiering in het kader van andere regionale/provinciale/lokale oproepen.....

Indien loonkosten met andere subsidies worden gefinancierd, zullen deze subsidies in mindering worden gebracht van de toegekende subsidie binnen deze oproep.

De aanvrager verbindt zich ertoe binnen zijn samenwerkingsverband na te gaan of er geen sprake is van dubbele subsidiëring uit hoofde van zijn partners (bewijzen, verklaring op erewoord,...). Bij onregelmatigheden ligt de verantwoordelijkheid en verantwoordingsplicht naar het Departement Werk en Sociale Economie toe volledig bij de promotor van het project. De onderlinge afspraak tussen promotor en de partners dient bepaald te worden in de samenwerkingsovereenkomst.

5.9 Rapportering en bewijslast

De afrekening van het project is geregeld met het Ministerieel Besluit houdende toekenning van een subsidie in het kader van deze oproep. De toegekende subsidie mag alleen aangewend worden voor de uitvoering van het project zoals beschreven in het aanvraagdossier van het initiatief en ingediend in het kader van deze oproep.

De subsidieerbare periode bedraagt **maximum 24 maanden** en loopt vanaf de definitieve goedkeuring van het projectvoorstel. De subsidieperiode gaat van start op 1 januari 2022 en loopt ten laatste af op 31 december 2023.

Uiterlijk 1 maart 2024 dient u een eindverslag in te dienen bij het Departement Werk en Sociale Economie via de PLATOS applicatie. Dit eindverslag omvat een inhoudelijke verslag, de financiële afrekening en een kopie van alle facturen.

Met betrekking tot het inhoudelijke verslag wordt geen sjabloon ter beschikking gesteld. In het inhoudelijke verslag moeten minstens de volgende punten aan bod te komen:

1. Beschrijf kort voor de volledige looptijd van het project de verschillende fases en de uitgevoerde acties. Geef duidelijk aan wie (uzelf, eventuele partner, onderaannemer) welke acties heeft opgenomen. In het geval er fundamentele wijzigingen zijn ten opzichte van de oorspronkelijke aanvraag, motiveert u dit kort. Geef aan wat de redenen zijn voor de wijzigingen, wat de invloed ervan is op de projectuitvoering en/of op het resultaat en op de gemaakte kosten.
2. Omschrijf kort de gerealiseerde meerwaarde op sociaal, economisch en/of ecologisch vlak van uw project. Wat is het effect op de duurzame tewerkstelling van de doelgroepmedewerkers? Geef aan of uw project hiermee tegemoet komt aan de uitdaging(en) waarop u wenste in te spelen.
3. Geef zicht op de bredere impact van de resultaten. Hoe zullen de resultaten van dit project blijven doorwerken na afloop van de subsidieperiode?

4. Indien u samenwerkte met een partner of onderaannemer, schets dan kort het verloop van deze samenwerking. Geef aan of er zich wijzigingen hebben voorgedaan t.a.v. de aanvraag, wat de redenen waren en wat de invloed ervan is op de projectuitvoering, het resultaat en de gemaakte kosten.

Met betrekking tot het financiële verslag en de daarbij horende bewijskrachtige stukken wordt een verplicht sjabloon ter beschikking gesteld via de Platos applicatie.

Vooraleer overgegaan wordt tot de saldering zal door de diensten van het departement Werk en Sociale economie een controle uitgevoerd worden. Het definitieve uit te betalen saldo kan verminderd worden indien zou blijken dat de bewijsstukken niet sluitend zijn of kosten omvatten die niet in aanmerking komen voor subsidiëring. Indien blijkt dat de uiteindelijke subsidie lager is dan het reeds uitbetaalde voorschot zal het verschil teruggevorderd worden.

De bewijskrachtige stukken voor het aantonen van de kosten zijn:

Soort kost	Bewijsstuk
Loonkosten voor intern personeel/promotor	Maandelijkse loonstaten
Lastenvermindering	Een gedetailleerd overzicht van de aard en de berekeningswijze van de lastenvermindering dient toegevoegd te worden.
Werkingskosten	Facturen/creditnota's waaruit de prestatie en de link naar het project kan afgeleid worden.
Consultancy of onderaannemer	Facturen/creditnota's waaruit volgende informatie blijkt: uitvoerder, datum van uitvoering, aard van de prestatie en het aantal uren dat de prestaties geleverd zijn in het kader van het project. Er wordt een maximum uurtarief gehanteerd van 150 EUR/uur voor deze kosten.

Overheidsopdrachten:

Indieners die een organisatie zijn in de zin van artikel 2, WET OVERHEIDSOPDRACHTEN EN BEPAALDE OPDRACHTEN VOOR WERKEN, LEVERINGEN EN DIENSTEN VAN 15 JUNI 2006 zijn gebonden om de wetgeving overheidsopdrachten toe te passen binnen het project voor aankopen van werken, diensten en leveringen.

Meer informatie is terug te vinden via <http://www.bestuurszaken.be/overheidsopdrachten>.

De indiener bezorgt in voortkomend geval alle nodige stukken om de controle op de navolging van deze regelgeving inzake overheidsopdrachten mogelijk te maken bij de eindrapportering.

In zoverre de steun wordt aangewend voor de financiering van prestaties die het voorwerp uitmaken van een overheidsopdracht, is de aanbesteder ertoe gehouden om bijgaande modelclausule op te nemen in de opdrachtdocumenten, behoudens het voorwerp van de opdracht van die aard is dat het redelijkerwijs geen negatieve impact kan hebben op de zes milieudoelstellingen. Daarnaast moet hij een redelijke inspanning leveren om de opdracht in zo groot mogelijke mate te verduurzamen. Dit kan o.m. door gebruik te maken van de modelclausules⁵ en duurzaamheidscriteria⁶ die ter beschikking worden gesteld door de Vlaamse overheid, zoals de non- discriminatieclausule⁷.

Audit:

Tijdens de subsidieperioden en na de uitbetaling van uw subsidie kunt u controle krijgen van de inspectiediensten van de Vlaamse overheid en de inspectiediensten van de Europese instanties.

De aanvrager verbindt zich ertoe al hun originele bewijsstukken, gemaakt voor het project ter beschikking te houden. Deze stukken moeten minstens 10 jaar lang bewaard worden, dus tot minimum 2032. Dit kan ook in gedigitaliseerde vorm. De aanvrager verklaart zich akkoord om alle bewijsstukken toe te zenden aan de bevoegde instanties voor eventuele controle achteraf op eenvoudige vraag.

De administratie gebruikt ARACHNE bij het dagelijks beheer en de controle van de declaraties en projecten. ARACHNE is een geïntegreerde applicatie voor datamining en dataverrijking, die is ontwikkeld door de Europese Commissie met de bedoeling beheersautoriteiten te ondersteunen bij hun administratieve controles en beheerstaken.

⁵ <https://overheid.vlaanderen.be/overheidsopdrachten-en-raamcontracten/duurzame-en-innovatieve-overheidsopdrachten/standaardclausules>

⁶ <https://overheid.vlaanderen.be/productgroepen>

⁷ <https://overheid.vlaanderen.be/overheidsopdrachten-en-raamcontracten/duurzame-en-innovatieve-overheidsopdrachten/non>

Met deze [link](#) vindt u meer informatie over waarom en wat voor informatie verwerkt wordt.

6 Beoordelingscriteria voor de oproep

6.1 Ontvankelijkheidsvoorwaarden

Uw aanvraag is ontvankelijk indien:

- de aanvrager behoort tot de doelgroep van de oproep vermeldt in punt 4 van deze handleiding;
- de aanvraag tijdig, volledig en correct wordt ingediend via [Platos](#).
- Indien er ingediend wordt vanuit een samenwerkingsverband werd de samenwerkingsovereenkomst tijdig, volledig en correct toegevoegd aan de aanvraag in [Platos](#)

Platos is de applicatie voor de behandeling en de opvolging van subsidie-oproepen van het Departement Werk en Sociale economie. Dankzij deze applicatie kan u de status van uw dossier(s) opvolgen, en verloopt alles via elektronische weg. Aanvragen zullen enkel via deze weg ingediend kunnen worden. Alle ondersteuning hiervoor vindt u [hier](#).

6.2 Inhoudelijke criteria

De beoordelingscommissie van het Departement Werk en Sociale economie zal het projectvoorstel beoordelen op basis van de vier inhoudelijke criteria; strategische transformatie en innovatie met het oog op samenwerking met de reguliere economie, haalbaarheid, projectbeheer, en relevantie.

Projectvoorstellen die minder dan 60% van de totale punten halen, komen niet in aanmerking voor een subsidie. Projectvoorstellen die op één van vier inhoudelijke criteria minder dan 50% behalen, komen eveneens niet in aanmerking voor de projectsubsidie.

strategische transformatie en innovatie met het oog op samenwerking met de reguliere economie:

(30% van de eindscore)

Innovatie en strategische transformatie draagt vernieuwing in zich. Deze oproep beoogt de ondersteuning van de ontwikkeling, het herontwerp en de uitbouw van nieuwe activiteiten, processen of dienstverlening met het oog op een sterkere samenwerking met de reguliere economie. Bijgevolg dient de indiener in het projectvoorstel duidelijk te kunnen aantonen dat de beoogde eindsituatie **fundamenteel verschillend** zal zijn van bestaande activiteiten of processen, en

effectief tot stand zal komen. De indiener toont ook duidelijk aan welke meerwaarde de beoogde transformatie zal creëren, zowel op de eigen werking als binnen de bredere sector of economische context. (o.a. via de potentiële impact op het behoud van arbeidsplaatsen, jobdifferentiatie, nieuwe ontplooiingskansen, competentieversterking, evenals latere doorstroommogelijkheden....)

Een project zal als onvoldoende beoordeeld worden indien:

- De strategische transformatie onvoldoende impact heeft op de dagelijkse werking, structuur, of processen van de onderneming;
- De nieuwe dienstverleningen of productinnovaties geen voldoende vernieuwend karakter bezit;
- De beoogde processen en structuren weinig vernieuwend onder de loep genomen worden, of de gekozen processen en structuren te weinig impactvol aangepast worden;
- De beoogde transformatie mikt op nieuwe of intensere samenwerking die geen innovatie of heroriëntatie met zich mee beloofd te brengen, door bijvoorbeeld onvoldoende nieuwe partners aan te brengen en/of onvoldoende de klant-leverancier relatie uit te diepen.

Dit criterium van strategische transformatie en innovatie wordt gepolst aan de hand van de volgende vragen:

- Beschrijf uw huidige organisatie en haar activiteiten. Beschrijf het effect dat COVID19 heeft gehad op uw bedrijfsvoering. Beschrijf welke activiteiten onder dit strategische transformatie en innovatie project geherstructureerd zullen worden.
- Geef een samenvatting van het beoogde project, en de verschillende deelprojecten. Beschrijf duidelijk hoe het project de groei van de onderneming of de bedrijfsentiteit versterkt en de onderneming of de bedrijfsentiteit transformeert. Geef waar mogelijk ook een cijfermatige onderbouwing. Beschrijf de impact van het project op de interne waardeketen van de onderneming.

Behandel de volgende aspecten:

- Omzet;
- toegevoegde waarde;
- externe concurrentiepositie;
- kostenstructuur en -efficiëntie;
- business model;
- kennispotentieel;

- netwerk (partners, leveranciers ...);
 - de kans op vervolginvesteringen.
- Argumenteer waarom de beoogde eindsituatie fundamenteel verschillend zal zijn van bestaande activiteiten en/of processen. Toon het vernieuwend karakter aan. Zijn er gelijkaardige initiatieven in de sector? Wat zijn de verwachte effecten na de subsidie? **In welke mate verhoogt het project uw samenwerkingsmogelijkheden met de reguliere economie?**

Relevantie:

(30% van de eindscore)

Het project bewijst zich als relevant. Het toont aan hoe de strategische transformatie zal ingezet worden om maatschappelijke meerwaarde te creëren, welke randvoorwaarden gegarandeerd worden om impact op tewerkstelling te realiseren en hoe men bewaken zal om een bijdrage aan de Vlaamse beleidsdoelstellingen te leveren.

Dit criterium wordt gepolst aan de hand van de volgende vragen:

- Welke meerwaarde zal de beoogde transformatie creëren voor de onderneming en de doelgroep? Beschrijf en onderbouw de mogelijke Impact op de tewerkstelling / begeleiding / job behoud / job differentiatie /competentieversterking / doorstroom. Maak hierbij duidelijk of het gaat om een directe of indirecte impact.
- Hoe zal de strategische transformatie een effect hebben op uw huidige stakeholders, leveranciers en klanten. Hoe past deze strategische transformatie in de huidige markt en wat is de fit met uw huidige leveranciers. Hoe zullen uw klanten hier tegenover staan? Hoe gaat u om met deze externe stakeholders om hen te overtuigen van de meerwaarde van deze transformatie?
- Beschrijf hoe uw projectidee tot stand is gekomen? Waarom heeft u voor dit innovatieproject gekozen. Op welke huidige en toekomstige strategische trend(s) hoopt u in te kunnen spelen? Wat is uw visie op deze trend(s)? Hoe gaan andere spelers in uw sector hier mee om?

Projectbeheer:

(20% van de eindscore)

De projectaanvrager toont de inspanningen in een realistische en voldoende gedetailleerde planning aan, waarbij de nodige kosten realistisch worden ingeschat en voldoende in detail weergegeven. De projectbeheerder stelt een concreet plan van aanpak voor met duidelijke methodieken, rolverdeling binnen de onderneming en eindverantwoordelijken.

Dit criterium wordt gepolst aan de hand van de volgende vragen:

- Geef in een gedetailleerde projectplanning de activiteiten, mijlpalen, methodieken en verantwoordelijkheden binnen uw project weer. Dit kan voor, tijdens en na de projectperiode zijn. Indien uw project deelprojecten omvat, dient u uw planning op te maken per deelproject
- Begroting : de subsidieperiode loopt van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2023. Geef uw begroting voor de uitvoeringsperiode weer. Licht de kosten toe. Indien uw project deelprojecten omvat, dient u uw begroting op te maken per deelproject. Geef inzicht in de gehele financieringsstructuur van het project (eigen fondsen, de externe financiering en de eventuele andere subsidies).
- Geef uw plan van aanpak weer. Beschrijf hoe u operationeel te werk zal gaan. Hoe gaat u uw strategische transformatie uitvoeren? Beschrijf de inhoudelijke krachtlijnen en de methodieken die u zal gebruiken gedurende de verschillende fases van het proces. Tot welke leveranciers zal u zich wenden om het proces en/of personeel te ondersteunen bij uw strategische transformatie. Toon aan dat de nodige competenties beschikbaar zullen zijn om het proces de hoogste slaagkans te geven binnen uw onderneming of bij de gekozen dienstverlener. Beschrijf duidelijk de rolverdeling voor de verschillende fasen van uw project en eindverantwoordelijken.

Haalbaarheid:

(20% van de eindscore)

De projectaanvrager identificeert de nodige stappen in het proces om de strategische transformatie en innovatie tot een goed einde te brengen, betreft

de nodige actoren, bepaalt correcte mijlpalen en zet een correct pad uit naar innovatie gedurende de verschillende fasen van het proces.

Dit criterium wordt gepolst aan de hand van de volgende vragen:

- Beschrijf de draagkracht van uw onderneming naar mensen en middelen om deze strategische transformatie door te voeren en de mogelijkheden die u hebt om een nieuwe dienstverlening/activiteit op poten te zetten. Focus hierbij eveneens op de nodige vaardigheden en competenties.
- Hoe zal u draagvlak generen voor deze strategische transformatie bij uw verschillende medewerkers (staf, omkadering en doelgroepmedewerkers)? Welke initiatieven onderneemt u om dit draagvlak te behouden tijdens de uitvoering van het project? Op welke manier wordt inspraak georganiseerd? Werd de strategische transformatie besproken in het sociale overleg? Hoe zal u garanderen dat het eindresultaat van het proces past binnen de missie en visie van de onderneming?
- Beschrijf de voorgaande projecten in uw onderneming waarmee u aan de slag ging met strategische innovatie en transformatie kort. Geef ook weer wat de resultaten zijn van deze projecten. Beschrijf de leerlessen die uw organisatie ervoer dankzij deze ervaringen die een meerwaarde kunnen zijn voor de uitvoering van het project in dit projectvoorstel.

Bonus:

De financiering voorziet een bonus voor ondernemingen die een wezenlijke bijdrage leveren aan één van de grote transformaties die de Vlaamse regering stimuleert in de Vlaamse economie, zijnde; een digitale transformatie, een lokaal verankerde economie, en een duurzame economie. De bonus wordt bepaald aan de hand van de volledige aanvraag. De ondernemer krijgt daarnaast de mogelijkheid haar bijdrage te argumenteren in onderstaande vraag.

- Toon aan dat uw project een wezenlijke bijdrage levert aan de digitale transformatie van de Vlaamse economie, of het sterker lokaal verankeren van onze economie, of een wezenlijke bijdrage levert aan een meer duurzame economie.

7 Aanvraagprocedure en timing van de oproep

De uiterste datum van indiening van de aanvraag is 3 november 2021 om 12:00 uur.

De aanvraag wordt ingediend bij het Departement voor Werk en Sociale Economie via de Platos applicatie.

Enkel de ontvankelijk verklaarde subsidieaanvragen worden beoordeeld door de beoordelingscommissie.

Het Departement en de leden van de beoordelingscommissie zullen de gegevens in kwestie als strikt vertrouwelijk behandelen, ze niet mededelen aan derden, noch in hun eigen voordeel aanwenden.

De beslissing over de al dan niet goedkeuring van je projectaanvraag wordt meegedeeld via e-mail vanuit het Platos systeem, waar u de evaluatie van uw projectvoorstel kan inkijken.

De goedgekeurde projectaanvragen gaan van start op 1 januari 2022.

8 Publicitaire verplichtingen

Er gelden vanuit Europa een aantal communicatieverplichtingen voor Europese projecten die gefinancierd worden met de middelen van de Herstel- en veerkrachtfaciliteit van de Europese unie (RRF). De projecten binnen deze oproep vallen onder deze financiering. Er is een speciaal logo om de zichtbaarheid van RRF-gefinancierde projecten te garanderen.

Het specifieke logo moet duidelijk vermeld staan op alle communicatiedragers die gericht zijn naar het informeren van alle externe doelgroepen, de media en het grote publiek. U gebruikt het logo zodra u naar buiten komt met communicatie-acties rond het project, de resultaten, het promoten van het project of de resultaten.

De richtlijnen zijn te vinden op:

<https://www.socialeconomie.be/communicatierichtlijnen-gesteunde-projecten>.

Uw project draagt bij tot een maatschappelijk hoger doel, en daar mag u fier op zijn. Samen met u willen wij graag meer zichtbaarheid geven aan zulke relevante projecten. Laat ons weten waar u mee bezig bent, wat de resultaten zijn en hoe jullie daarmee naar buiten treden. Goedgekeurde projecten zullen

opgenomen worden in de communicatie vanuit het Departement WSE (vb. via cases op www.socialeconomie.be, nieuwsartikel over de oproep).

9 Contact

Met vragen kan u terecht bij:

Afdeling Sociale Economie en Werkbaar Werk

Dienst Ondersteuning

T: 0472.69.44.51

M: duurzaam.ondernemen@vlaanderen.be

10 Bijlagen

10.1 Bijlage 1 sjabloon DNSH

SJABLOON ANALYSE 'DO NO SIGNIFICANT HARM'-BEGINSEL

INDIENEN PROJECTEN BIJ PROJECTOPROEPEN

In de projectoproep is bepaald dat uw project, om in aanmerking te kunnen komen voor financiering, het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen aan' in acht moet nemen. Dit wil zeggen dat de middelen enkel aangewend mogen worden op een wijze die geen ernstige afbreuk doet aan zes welbepaalde milieudoelstellingen: klimaatmitigatie, klimaatadaptatie, water en marine hulpbronnen, biodiversiteit, circulaire economie en verontreiniging. Om dit aan te tonen, dient een analyse te worden uitgevoerd. Die analyse dient met gebruik van dit sjabloon uitgevoerd te worden.

Het DNSH-beginsel wordt als volgt gedefinieerd:

1. een activiteit wordt geacht ernstig afbreuk te doen aan de mitigatie van klimaatverandering (**klimaatmitigatie**) indien die activiteit leidt tot aanzienlijke broeikasgasemissies;
2. een activiteit wordt geacht ernstig afbreuk te doen aan de adaptatie aan klimaatverandering (**klimaatadaptatie**) indien die activiteit leidt tot een toegenomen ongunstig effect van het huidige klimaat en het verwachte toekomstige klimaat op de activiteit zelf of op de mens, de natuur of activa;
3. een activiteit wordt geacht ernstig afbreuk te doen aan het **duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen** indien die activiteit schadelijk is voor de goede toestand of het goed ecologisch potentieel van waterlichamen, met inbegrip van oppervlaktewater en grondwater, of voor de goede milieutoestand van mariene wateren;
4. een activiteit wordt geacht ernstig afbreuk te doen aan de **circulaire economie, met inbegrip van preventie en recycling van afval**, indien die activiteit leidt tot aanzienlijke inefficiënties bij het gebruik van materialen of bij het directe of indirecte gebruik van natuurlijke hulpbronnen, of leidt tot een aanzienlijke toename van de productie, verbranding of verwijdering van afval, of indien de verwijdering van afval op lange termijn kan leiden tot aanzienlijke en langdurige schade aan het milieu;
5. een activiteit wordt geacht ernstig afbreuk te doen aan de **preventie en bestrijding van verontreiniging** indien die activiteit leidt tot een aanzienlijke toename van emissies van verontreinigende stoffen in lucht, water of bodem;

6. een activiteit wordt geacht ernstig afbreuk te doen aan de **bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen** indien die activiteit in aanzienlijke mate schadelijk is voor de goede staat en de veerkracht van ecosystemen, of schadelijk is voor de staat van instandhouding van habitats en soorten, met inbegrip van die welke van Uniebelang zijn.

Inhoudelijke toetsing aan het DNSH-beginsel

De projectverantwoordelijke verschaft voor de milieudoelstellingen, een inhoudelijke toetsing aan het beginsel 'geen ernstige afbreuk doen aan'. Dit betekent concreet dat bij elke vraag wordt nagedacht of dit van toepassing is op het project en op welke manier het project een mogelijke impact heeft. Indien het project geen of een onbeduidend voorzienbaar effect heeft op de milieudoelstelling, kan dat zo vermeld worden.

Bij elk van de zes doelstellingen dient het antwoord op de vragen 'nee' te zijn. Indien het project in huidige vorm wel een negatief effect heeft, dan moet het aangepast worden. In de rechterkolom dient men dat antwoord inhoudelijk toe te lichten en te onderbouwen. Indien nodig kunnen aanvullende analyses en/of documenten ter staving toegevoegd worden.

Men kan bij de argumentatie gebruik maken van de steunbewijzen opgenomen in bijlage II van de richtsnoeren van de Europese Commissie⁸. Deze bijlage omvat verschillende voorbeelden van bewijsmateriaal die kunnen helpen om een antwoord op de vragen te formuleren. Enkele voorbeelden zijn (1) vergunningen/toelatingen zijn conform de milieuwetgeving verkregen; (2) het project sluit aan bij het landelijk/regionaal afvalbeheerplan en afvalpreventieprogramma (circulaire economie); (3) een milieueffectrapportage is uitgevoerd (biodiversiteit en ecosystemen).

Ook heeft de Europese Commissie gedetailleerde technische criteria uitgewerkt om te bepalen of projecten substantieel bijdragen aan klimaatmitigatie en klimaatadaptatie.⁹ Ook dit document kan helpen bij de inhoudelijke onderbouwing. De criteria betreffen activiteiten in de sectoren (1) landbouw en bosbouw; (2) bescherming en herstel van milieu; (3) productie; (4) energie; (5) watervoorziening, riolering, afvalbeheer en sanering; (6) transport; (7) bouw en onroerend goed; (8) informatie en communicatie.

⁸ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0218\(01\)&from=NL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0218(01)&from=NL)

⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=PI_COM:Ares\(2020\)6979284](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=PI_COM:Ares(2020)6979284)

Deel 1 – De lidstaten moeten de zes milieudoelstellingen filteren om te bepalen welke doelstellingen een inhoudelijke beoordeling vereisen. Voor elke maatregel: geef aan voor welke van de onderstaande milieudoelstellingen, zoals omschreven in artikel 17 (“Ernstige afbreuk aan milieudoelstellingen”) van de taxonomieverordening, een inhoudelijke toetsing van de maatregel aan het beginsel “geen ernstige afbreuk doen aan” vereist is:

<i>Geef aan voor welke milieudoelstellingen de maatregel inhoudelijk aan het beginsel “geen ernstige afbreuk doen aan” moet worden getoetst.</i>	Ja	Nee	<i>Onderbouwing indien “Nee” is gekozen</i>
<i>Klimaatmitigatie</i>			
<i>Klimaatadaptatie</i>			
<i>Duurzaam gebruik en bescherming van water en mariene hulpbronnen</i>			
<i>Circulaire economie, met inbegrip van preventie en recycling van afval</i>			
<i>Preventie en bestrijding verontreiniging in lucht, water of bodem</i>			
<i>Bescherming en herstel biodiversiteit en ecosystemen</i>			

2. Deel 2 - De lidstaten verschaffen voor de milieudoelstellingen waarvoor dat nodig is, een inhoudelijke toetsing aan het beginsel “geen ernstige afbreuk doen aan”. Voor elke maatregel: beantwoord de onderstaande vragen voor de milieudoelstellingen waarvan in deel 1 is gebleken dat die een inhoudelijke toetsing behoeven.

<i>Vragen</i>	<i>Nee</i>	<i>Inhoudelijke onderbouwing</i>
<i>Klimaatmitigatie: Is de verwachting dat het project tot aanzienlijke broeikasgasemissies leidt?</i>		
<i>Klimaatadaptatie: Is de verwachting dat het project een ongunstig effect heeft op het huidige klimaat en het verwachte toekomstige klimaat op de activiteit zelf of op de mens, de natuur of activa?</i>		
<i>Duurzaam gebruik en bescherming van water en mariene hulpbronnen: Is de</i>		

<p><i>verwachting dat het project schadelijk zal zijn voor:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>a) de goede toestand of het goede ecologisch potentieel van waterlichamen, met inbegrip van oppervlaktewater en grondwater? of</i> <i>b) de goede milieutoestand van mariene wateren?</i> 		
<p><i><u>Transitie naar een circulaire economie, met inbegrip van preventie en recycling van afval:</u> Is de verwachting dat het project:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>a) leidt tot een aanzienlijke toename van de productie, verbranding of verwijdering van afval, met uitzondering van de verbranding van niet-recyclebaar gevaarlijk afval? of</i> <i>b) leidt tot aanzienlijke inefficiënties bij het directe of indirecte gebruik van natuurlijke hulpbronnen in enig stadium van de levenscyclus ervan die niet door passende maatregelen tot een minimum kunnen worden beperkt? Of</i> <i>c) aanzienlijke en langdurige schade aan het milieu veroorzaakt wat betreft de circulaire economie?</i> 		
<p><i><u>Preventie en bestrijding van verontreiniging:</u> Is de verwachting dat het project tot een aanzienlijke toename zal leiden van de emissies van verontreinigende stoffen in lucht, water of bodem?</i></p>		
<p><i><u>Bescherming en herstel biodiversiteit en ecosystemen:</u> Is de verwachting dat het project:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>a) in aanzienlijke mate schadelijk zal zijn voor de goede staat en de veerkracht van ecosystemen? Of</i> <i>b) schadelijk zal zijn voor de staat van instandhouding van habitats en</i> 		

<i>soorten, met inbegrip van die welke van Uniebelang zijn?</i>	
---	--

Basisprincipes bij de toetsing aan het DNSH-beginsel

- Inachtneming van directe effecten en primaire indirecte effecten relevant voor de toetsing
- Inachtneming van de levenscyclus van de activiteit (productie, gebruik en einde van de levensduur)
- Inachtneming van EU-milieuwetgeving (bv. milieueffectenbeoordeling) bieden geen automatisme, maar zijn een sterke aanwijzing en dienen meegenomen te worden in de toetsing
- Projecten voor verdere elektrificatie (in bv. industrie, vervoer en gebouwen) worden geacht verenigbaar te zijn met het DNSH-beginsel voor de milieudoelstelling klimaatmitigatie (mits op nationaal niveau begeleid door een toename van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare bronnen)
- Project waarvoor een technologisch en economisch haalbaar alternatief met geringe milieueffecten bestaat → toetsen aan nul-scenario (= milieueffect van het project in absolute termen)
 - Dit betekent dat het milieueffect van het project in aanmerking wordt genomen, afgezet tegen een situatie zonder negatieve milieueffecten. Het effect wordt niet beoordeeld t.o.v. het effect van een andere bestaande of overwogen activiteit die het project zou vervangen. *(voor meer informatie, zie [richtsnoeren](#) p. 5-6)*
- Project waarvoor geen technologisch en economisch haalbaar alternatief met geringe milieueffecten bestaat → toetsen aan best beschikbare niveaus van milieuprestaties in de sector, maar voorwaarden
 - Dit betekent dat het project ‘geen ernstige afbreuk doet’ indien de best beschikbare niveaus van milieuprestaties in de sector gehanteerd worden. Het project moet daarbij leiden tot een aanzienlijk betere milieuprestatie dan beschikbare alternatieven op sectorniveau, moet milieuschadelijke lock-ineffecten voorkomen en mag de ontwikkeling en toepassing van alternatieven op sectorniveau met beperkte impact niet in de weg staan. *(voor meer informatie, zie [richtsnoeren](#) p. 5-6)*

Relevante documenten

[Technische richtsnoeren van de Europese Commissie over het DNSH-beginsel](#)

[Gedelegeerde handeling voor het vaststellen van technische screeningcriteria \(klimaatmitigatie en klimaatadaptatie\)](#)

[Taxonomieverordening](#)

[RRF-Verordening](#)